

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

grundprincipper for den radiospredningsvirksomhed, der varetages af Danmarks radio. Danmarks radio kan karakteriseres som en folkestyret institution med betydelig selvstændighed i økonomisk henseende og en næsten fuldstændig uafhængighed med hensyn til programvirksomhed.

Ifølge lovens § 1 er Danmarks radio en selvstændig, offentlig institution, som har eneret på radiospredning, der omfatter såvel radiofoni som fjernsyn. Der er således tale om en monopolinstitution, som man har fundet det bedst at underkaste et folkestyre og en vis offentlig kontrol.

Grundprincipperne for virksomhedens opbygning og almindelige aktivitet er i øvrigt følgende.

Virksomheden finansieres udelukkende gennem licensafgiften fra lyttere og seere. Disse midler skal i fuldt omfang dække hele virksomhedens drift, og de må kun anvendes til radiospredningsformål. Anlæg og drift af de for virksomheden nødvendige radiofoni- og fjernsynsstationer er henlagt til generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet, men alle dets udgifter, herunder til forrentning og afskrivning af stationerne, refunderes af licensmidlerne. Danmarks radio ledes under ansvar over for ministeren for kulturelle anliggender af et radoråd, som i hovedsagen er udpeget af folkettinget. Rådet fastsætter de almindelige principper for Danmarks radios virksomhed og er ansvarlig for, at udsendelserne er af alsidig kulturel og oplysende art. Rådet virker således under ansvar over for ministeren, som på sin side har det parlamentariske ansvar for radioens samlede virksomhed.

Det er bemærkelsesværdigt, at principperne for radioens virksomhed stort set har bestået uændret, siden den første radiolov blev til i 1926. Denne lov blev i det væsentlige udformet i et af folkettinget til behandling af et lovforslag om radiospredning nedsat udvalg. I dette udvalgs betænkning hedder det bl. a., at radorådet får ledelsen af og ansvaret for radiospredningen og dennes fond, hvis midler udelukkende skal anvendes til radiospredningsformål.

Under forslaget videre behandling i rigsdagen udtalte ministeren for offentlige

arbejder bl. a., at ansvaret for hele økonomien, for den kunstneriske og kulturelle ledelse af radiospredningen er lagt, hvor det bør ligge, hos radorådet. Dette synspunkt vandt under forslaget gang igennem rigsdagen almindelig tilslutning, og disse principper er blevet bibeholdt under senere lovrevisioner i 1930 og 1945 og som nævnt fastholdt også ved revisionen i 1959.

Radorådet er nu sammensat således; at folkettinget udpeger 10 medlemmer som repræsentanter for lyttere og seere, de i finansudvalget repræsenterede partier udpeger hver et medlem, ministeren for offentlige arbejder udpeger et medlem; der skal være radioteknisk kyndig, og ministeren for kulturelle anliggender udpeger to medlemmer. I det nuværende radoråd er således 15 af 18 medlemmer folkevalgte repræsentanter.

Denne fordeling af radorådets medlemmer har i princippet været gældende lige siden 1930. Der har ganske vist flere gange været forslag fremme om, at de folkevalgte repræsentanter skulle udpeges ved et direkte valg af lyttere og seere, og dette spørgsmål er blevet indgående undersøgt i radio-lovsudvalget af 1955, men man opgav at føre forslaget om direkte valg igennem, fordi det var teknisk og praktisk næsten umuligt. Resultatet blev herefter et radoråd sammensat som tidligere omtalt.

Dette folkevalgte radoråd har som nævnt ansvaret for både den økonomiske og den programmæssige virksomhed. Danmarks radios selvstændige stilling giver sig udslag i en betydelig økonomisk selvstændighed og i realiteten en fuldstændig uafhængighed med hensyn til programmerne.

Den økonomiske selvstændighed hænger jo sammen med, at Danmarks radio i princippet er selvfinansierende, nemlig via licensmidlerne. På det økonomiske område er dog en række afgørelser henlagt til ministeren, bl. a. på grund af hans ansvar over for folkettinget. Ministeren fastsætter således licensen med tilslutning fra folkettingets finansudvalg. Ministeren skal godkende Danmarks radios årlige budget, og overskridelser af dette kan ikke finde sted uden hans samtykke. Endvidere skal ministeren godkende det årlige regnskab og fastsætte regler om Danmarks radios regnskabs- og kassevæsen. Endelig udfærdiger